

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi ajánlásra a Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: az Európai Mobilitásminőségi Alapokmány”

(COM(2005) 450 final – 2005/0179 (COD))

(2006/C 88/06)

2005. október 10-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2006. január 24-én elfogadta. (Előadó: Tomasz CZAJKOWSKI.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. február 14–15-én tartott 424. plenáris ülésén (a 2006. február 14-i ülésnapon), 144 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 3 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt:

1. Ajánlások

1.1 Az EGSZB szerint az alábbi szempontok kiemelt figyelmet érdemelnek:

- a tagállamok által a programokról – nemzeti és helyi szinten – közzétett információ;
- a pályázók közötti esélyegyenlőségről szóló kommunikáció;
- a programokban részt vevők tájékoztatása a biztosítások és a nemzetközi biztosítási megállapodások, illetve a fogadó állam által nyújtott biztosítási lefedettség tekintetében;
- a lehetséges résztvevőkre alkalmazott eljárások, amelyeknek egyértelműnek, átláthatónak és pontosnak kell lenniük;
- a résztvevők körében végzendő felmérés, amelynek célja az, hogy adott program végén az abban részt vett személyek világos képet és értékelést nyújthassanak arról. E lépés azt a célt szolgálja majd, hogy tovább javuljon az Európai Bizottság és a programokért felelős nemzeti szervezetek tevékenységének minősége és reakciójának gyorsasága;
- különös súly helyezendő a programrésztvevők nyelvi felkészítésére annak érdekében, hogy a lehető legjobban élni tudjanak a számukra kínált tanulási lehetőséggel;
- a mentorok szerepe, akik segítséget nyújtanak a résztvevőknek külföldön, és igyekeznek megkönnyíteni számukra új környezetük megismerését, és az ahhoz való alkalmazkodást;
- a program egyes szereplői felelősségi körének pontos behatárolása oly módon, hogy elkerülhetővé váljanak a résztvevőket küldő, illetve fogadó szervezetek, stb. közötti későbbi félreértések, illetve a részükről megnyilvánuló követelések;
- európai szinten fejlettebb mobilitási politikai koordináció, az egyes tagállamok szintjén megvalósuló koordináció helyett, ami lehetővé teszi az európai bizottsági célkitűzések elérését és a lisszaboni stratégia állásfoglalásainak hatékony megvalósítását.

2. Általános megjegyzések

2.1 Az EGSZB meglepedéssel fogadja az Európai Bizottság javaslatát európai parlamenti és tanácsi ajánlásra a Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: az Európai Mobilitásminőségi Alapokmány⁽¹⁾. Az Európai Unió lakóinak mobilitása és a tagállamok közötti mobilitás korlátozásának teljes körű eltörlését célzó javaslat révén fokozódhat majd az EU versenyképessége, a lisszaboni stratégia rendelkezéseinek logikáját követve.

2.2 Az EGSZB üdvözli, hogy a tagállamok, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság törekednek a mobilitást gátló akadályok megszüntetésére az oktatás és a képzés terén⁽²⁾.

2.3 Az elmúlt évtizedek során, az EU területén kialakult képzési célú mobilitás révén a különböző programok résztvevői új tapasztalatokkal gazdagodhattak, és ledönthették az európai nyelvi és kulturális korlátokat.

2.4 Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság által, a tagállamoknak ajánlott, nemzetközi oktatási és csereprogramoknak köszönhetően, 2000 óta a tanulmányi célból külföldre utazó személyek száma a háromszorosára nőtt.

2.5 Az EGSZB ezenkívül úgy látja, hogy e programok megannyi alkalmat nyújtanak a résztvevők számára arra, hogy hozzájáruljanak egy toleráns, a – hitbéli meggyőződésüket, etnikai származásukat, szexuális orientációjukat, stb. illetően – különböző emberek felé nyitott európai társadalom kialakulásához.

2.6 Az EGSZB erőteljesen támogatja az Európai Bizottság által 2004-ben javasolt oktatási és képzési programok új generációját. A fenti programokban való részvétel iránti nagy érdeklődés alapján elmondható, hogy az ifjúság közvetett módon megvalósítja a lisszaboni stratégia állásfoglalásait.

⁽¹⁾ COM(2005) 450 final, 2005. szeptember 23.

⁽²⁾ Az Európai Parlament jelentése: „Az oktatás mint a lisszaboni folyamat sarokköve” (2004/2272(INI), előadó: Guy BONO, 2005. július 19.).

A Tanács és az abban résztvevő tagállami kormányzati képviselők állásfoglalása (2000. december 14.) a mobilitási cselekvési tervről, az Európai Tanács 2000. december 7-9-i, nizzai ülése.

3. Részletes megjegyzések

3.1 Az EGSZB úgy véli, hogy a tagállamoknak ügyelniük kellene a különböző programok koordinációjára mind nemzeti, mind pedig helyi szinten.

3.2 Az intézményeknek, szervezeteknek, oktatási intézményeknek, iskoláknak és a mobilitási programok koordinációja felelőseinek mindent meg kellene tenniük a pályázók esetében alkalmazott kiválasztási és minősítési eljárások átláthatóságának biztosításáért. A jelenlegi gyakorlat szerint, a nemzetközi csereprogramok résztvevőinek kiválasztói úgy tekintenek a nemzetközi csereprogramokra, mint bizonyos célkitűzések teljesítéséért járó „jutalomra”.

3.3 Az EGSZB ezenkívül széles körű tájékoztatási tevékenységet javasol, amelynek révén a lehető legtöbb potenciális résztvevő lenne elérhető. Minden áron arra kell törekedni, hogy az európai ifjúság lehető legnagyobb része tájékoztatást nyerjen a programok elveiről és az azokhoz kapcsolódó lehetőségekről.

3.4 Az EGSZB úgy véli, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a résztvevők által, a fenti programok során szerzett képzettségek és tapasztalat elismerését.

3.5 Ugyancsak igen kedvezően értékelendő a szakképzési célú mobilitás, illetve az önkénteseknek szánt programok támogatása. E tevékenységek kétségkívül hozzájárulnak a dolgozók szakmai előmeneteléhez és megkönnyítik alkalmazkodásukat a nemzetközi környezetben való munkavégzés kívánalmaihoz.

3.6 Egyes tagállamok, amelyekben a bolognai folyamat különböző szakaszainak átültetése a végéhez közeledik, már a gyakorlatban is alkalmazzák a Mobilitásminőségi Alapokmány

által az oktatás és képzés terén megfogalmazott ajánlásokat. Az Alapokmány keretében javasolt elvek és tevékenységek pozitív kezdeményezésként ismerendők el, amelynek célja az Európai Bizottság által javasolt programok felhasználásának javítása.

3.7 Megjegyzendő, hogy az Európai Bizottság javaslata csupán azon elemeket veszi sorra, amelyeket valószínűleg elfogadnak európai szinten gyakorolt jótékony hatásuk miatt.

3.8 Az Európai Bizottság – jelen véleményben észrevételezett – ajánlásának egyik pozitív vonása az, hogy nem ró ki további, a koordinációval összefüggő pénzügyi terhet, így semmilyen akadály nem gátolja meg a javasolt intézkedések megvalósítását.

3.9 Mivel az Európai Mobilitásminőségi Alapokmány elfogadása önkéntes alapon történik, fennáll annak a veszélye, hogy a tagállamok bizonyos előírások kapcsán könnyítés elnyerésére törekednek, ami pedig befolyásolhatja az Alapokmány elvei átvételének hatékonyságát, és késedelmet okozhat az Alapokmány tagállami szintű végrehajtásában.

3.10 Az EGSZB – polgári egyesületektől származó információk alapján – arra is figyelmeztet, hogy előfordul, hogy a fogadó vagy meghívó szervezet nincsen igazán felkészülve a program lebonyolítására, ami negatív kihatással járhat, amikor a résztvevőknek végső értékelést kell adniuk a programról.

3.11 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak időpontot kellene javasolnia az Alapokmány hatályba lépésére, annak érdekében, hogy ezáltal cselekvésre ösztönözze a tagállamokat.

Brüsszel, 2006. február 14.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne Marie SIGMUND